

Lo Somatent

DIARI REGIONALISTA Y D' AVISOS Y NOTICIAS

Any XIII

Reus, Diumenge 2 d' Octubre de 1898

Núm. 3.713

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Reus, un mes.	Plas: 1
6 provincies trimestre.	3'50
Extranger i Ultramar.	7
Annells, a preus convencionals.	

Administració y Redacció

PLASSA DE LA CONSTITUCIÓ, (PORXOS)

PUNTS DE SUSCRIPCIÓ

En la Administració d' aquest diari y en las principals llibreries d' aquesta ciutat y de fora.
En Barcelona, litografia Mallofré, carrer Junquera, 6.
No s' retornan los originals encara que no s' publiquin.

Farmacia Serra

Arrabal Santa Anna, 80, prop á la plassa de Catalunya (Teléfono 13)

La que paga més contribució de la provincia

FARMACIA OBERTA TOTA LA NIT

Fábrica de flors artificials

DE

María Perpiñà

REUS.—CARRER MAJOR, NUMERO 22.—REUS.

Com tots los anys en aquesta época hi ha un gran y variat surtit en coronas fúnebres, flors de seda, pluma, porcelana, zinc y tela impermeable; medallons de diferents formes y classes, creus, pensaments, y altres objectes artístichs que en lo dia dels morts, selen col·locarse sobre las tumbas, com carinyós tribut dedicat á la memoria dels que foran.

Alta novetat en coronas de porcelana

Se fan també tota classe d' inscripcions ab lletres brodadas, pintadas, y de paper, destinadas al propi objecte.

PREUS REDUHITS

Nota.—Se dibuixan cintas pera brodar inscripcions.

CREMA LÁCTEA ROMEU

Reproductora de la llet

aprobada per la M.ltre. Academia Médich Farmacéutica de Barcelona.

Eficassment recomenada pera aumentar la llet á las Mares de familia, en cuants casos s' hagi retirat per disgust, fluixetat, etc. Ab son ús, tota mare pot criar á sos fills durant lo temps de la lactancia.

Diposit: Farmacia de A. SERRA, Arrabal de Sta. Anna, 80
REUS

Secció doctrinal

Nova campanya

Fidels als principis regionalistas consignats en lo Manifest «Al poble catalá» de la «Unió Catalanista»; deslligats de tot compromís ab los partits polítichs; independents de criteri en las qüestions locals; units ab llassos de companyerisme ab totas las Associacions Catalanistas, empenem nova campanya pera defensar los ideals que avans y després dels desastres del Estat espanyol havem cregut y seguim creyent que han de ser los únichs que podrien regenerar aquest desgovernat pays.

No 'ns mou altre interés que la redempció de la Pátria catalana.

No 'ns guia altre desitj, que la sed que sentim de justicia, de llibertat y de progrés.

No treballam per l' avuy sino per lo demá, que esperem ab fervorosa fé que ha de deslliurar á las regions de la opressió centralisadora. A tots los homes de bona voluntat que defensin al-

guna de las conclusions del programa de la «Unió Catalanista» los ajudarem en lo que 'ns permetin las nostras forsas, y si fugen arrepentits dels camps contraris, ben vinguts sian al nostre camp.

«Lo Somatent», al iniciar aquesta campanya, protesta ab totas sas forsas de la arbitraria imposició d' una censura irresponsable que no existeix en cap altre pays del mon y que s' ha implantat quan, ja acabada la guerra, no s' pot ni sisquera invocar pera la seva defensa, l' interés del exércit, ó l' interés de la Pátria amenassada.

La Redacció.

«Llissó terrible!»

I
Quan en l' any 1588, mort D. Alvaro de Bazán, marqués de Santa Cruz, los temporals, «la impericia de improvisados pilotos y las desavenencias, rivalidades y celos de capitanes vulgares»—termes textuales de la «Academia Española»—desferen la armada invencible, esmicolantse los bastiments en las costas de la Irlanda, lo dol y la desesperació cobriren ab sos mantos á tota la Península. Avesats á las victorias per terra, or-

gullosos del poder casi casi sobrehumá d' aquell rey que imposava la dolsa y santa religió católica ab lo terror del extermini y que feya aborrit y sinónim de butxí lo nom castellá á Flandes, los espanyols sentiren ab tan intens dolor la pérdua de la armada, que no semblava sino que ja pressagessin las terribles consecuencias, que aquest fet havia de produhir en lo pervindre.

Alashoras, pera consolar y fortaleixer als abatuts escrigué lo P. Rivadeneira aquell llibre, que es una obra clásica de la literatura castellana y que s' titula «Tratado de la Tribulación».

Aquell insigne escriptor s' esforcava en son llibre pera fer comprendre als espanyols que las calamitats que assolen als pobles, Deu las permet pera escarment y pera regeneració dels bons y dels malvats; pera primers, pera posar á prova las sevas virtuts; pera segons, pera cridarlos al arrepentiment y á la penitencia. ¡Quí pogués conformarse y consolarse ab la resignació d' aquell asceta, avuy que la ruina d' Espanya es encara més gran, més pahorosa y més terrible en sos efectes! ¡Quí pogués consolar com éll consola en aquell sigle de fé, á tantas mares com are han perdut á sos fills; á tantas familias com s' veuben en la ruina; á tants éers pobres y malalts com tornen de la guerra destruhit, tot s' ha perdut. Y si Deu té reservat un càstich per los orgullosos, es hora are de contemplar la justicia de Deu en tota sa magnitud y en tot son immens poder; perque aquest sigle haurá sigut per aquella Espanya altiva, que encare vivia del recort de sas grandesas, un sigle d' expiació y un sigle d' humiliació, que prepari, tal volta y per desgracia, una llarga era de severitat.

Primer, la guerra ab lo francés, sagnant y crudelíssima, prostituhit tot lo territori; assolant poblats y camps; infiltrantnos á cops de culata exóticas ideas d' unitarisme; després, la guerra dels set anys, fratricida y criminal, dividint las regions y las familias en partits apassionats y odiosos; destruhint las masias, covant los matiners, y 'ls lladres y 'ls secuestradors. Ensempe la pérdua de las colonias americanas; la pérdua de mitj continent, abandonat sense treuren cap profit y quedant aquella tristor y remordiment de véurelas desgraciadas é impotents pera seguir la via del progrés; tristor y remordiment igual al d' un pare que ha educat malament á sos fills y 'ls veu emancipats, sense obrirse via. Més tart, la guerra d' Africa, exaltant encare l' orgull nacional, sense rendiment de cap classe; lo militarisme convertintnos en un poble de bullanguers, la revolució desmoralisant al poble y destruhint tots los principis d' autoritat; la primera guerra de Cuba, sembrant de morts aquells camps y sembrant la llevor de la seva independéncia; altra guerra civil y cantonal: rius de sanch y de ruina y per final, quan semblava ovirarse una era de pau y tranquil·litat, la pérdua de totas las colonias; la ruina de la hisenda, de la marina, del exércit; la fam; la miseria; las malalties dels repatriats; l' acabament de nostre comers marítim y de la nostra exportació á l' América y á l' Assia.

Y quín bàlsam pot curar tantas feridas? quín consol pot aixugar tantas llègrimas; quín àngel de caritat pot condóldres de tanta malhauréncia? Per ventura queda ja fé en los cors en lo pervindre d' Espanya? Quí posa la esperansa en un próxim remey?

¡Gran es lo càstich, empró més gran es l' abstinéncia! Aquí no hi ha vida; lo cor de la Nació no bat, no hi ha coessió en los organismes polítichs, ni vé impuls de delt, ni de baix se sent sisquera lo rogall de

las víctimas en la agonía: aixó es un remat, aixó no es un poble. Trastornats y hojos los judicis dels governants, la tiranía imponente com a rabó d' Estat, lo silenci es general; ni plans ni revoltes... ¡l' Espanya está tranquila! Sí, está tranquila y silenciosa com una morta. Com una morta que s' ha desangrat á poch á poch y té una agonía quieta y sense convulsions.

Sanch y llot; vergonya... oh, prou, prou, tapemse la cara y plorém, plorém com á dones, ja que havém sigut vensuts sense gloria ni honor.

¡Quina lliadó més terrible! Ahir aquella monarquía casi casi universal; aquella monarquía, la més gran de a seva época, que havia guardat un gran Rey presoner en son palau, veyá esmicolarse en las costas inglesas son poder merfím y al cruixir y enfonzarse aquellas naus s' inaugurava la grandesa de la rassa, que are, tres sigles després, nos ha causat la més vil de las usurpacions y la més ignomiosa de las derrotas.

¡Quina lliadó més terrible! Avuy, ab los nostres barcos encallats y fets carbons en las costas de la isla descubierta per Colón som llensats d' aquella América que ha xuclat la sanch de cent generacions d' espanyols, mentres en l' inmensitat de l' horitzó apareix lo poder y la grandesa de la rassa anglo-saxona agermanada pera desafiar el mon y pera enfouzar pera sempre á la nostra rassa llatina.

P.

L' acte d' obertura de curs del Institut

En la sala de vistas de la suprimida Audiencia de lo Criminal de aquesta ciutat tingué lloch ahir, á las onze del matí, lo solempne acte de inauguració de classes.

Presidia lo Moltltre. Sr. Alcalde don Joseph Maria Borrás, qui tenia á la dreta al Diputat á Corts Don Pere N. Gay, al Director del Institut don Eugeni Mata y alltre. Sr. Arxiprest de la Parroquia de San Pere Mossen Requesens y á sa esquerra al President de la secció d' Instrucció pública D. Sebastiá Massó, al senyor Jutje Instructor D. Adolfo Suarez y al Secretari del Claustre de Catedráticos D. Antoni Valero.

Ocupavan asientos en la grada de la Presidencia además dels senyors indicats, los senyors Catedráticos y Rectors de las restantes parroquias.

Per introducció á l' acte, la banda del «Centro de las de son escullit repertori.

Seguidament s' aixecá l' Sr. Secretari y llegí la Memoria reglamentaria treball rahonat y conciensut que fou rebut ab aplaudiments de mans y que valgué á son autor moltes y merescudas felicitacions.

En dit document, se consignan las variacions del personal, que han sigut molt pocas, y s' dona compte de la matrícula exámen, graus y premis.

Apareixen 39 alumnos aprobats en l' exámen d' ingrés, havent donat los exámenes lo següent resultat: Sobressalients 74; Notables 65; Buenos 162; Aprobats 118; Suspesos 4.

En los exámenes extraordinaris de Setembre, s' obtingueren los resultats següents:

Sobressalients 0; Notables 0; Buenos 2; Aprobats 17; Suspesos 0.

13 alumnos solicitaron lo grau de bachiller, ab las calificaciones següents:

Primer exercici.—Sobressalients 0; Aprobats 10; Suspesos 3.

Segon exercici.—Sobressalients 0; Aprobats 12; Suspesos 1.

Lo número total de alumnos que han obtingut lo grau de bachiller, es lo de 12.

Premis

Don Enrich Macip Sas, en Llatí y Castellá primer curs.

» Joseph Caixés Gilabert, en Relligió.

» Francesch Escoda Poll, Llatí y Castellá segon curs.

» Francesch Oliver Simó, Retórica y Poética.

» Domingo Freixa Batlle, Aritmética y Algebra.

» Joseph Sastre Piqué, Geometría y Trigonometría.

» Miquel Barberá Baldrich, Francés segon curs.

Mencions honoríficas

Don Joaquím de Cortada Gaya, Llatí y Castellá primer curs.

Don Joan Ferrater Gili, Geografía.

» Jaume Ferrater Aldomá, Relligió.

» Domingo Freixa Batlle, Llatí y Castellá segon curs.

» Miquel Barberá Baldrich, Retórica y Poética.

» Higinio Sicart Solé, Aritmética y Algebra.

» Sebastiá Montserrat Figueras, Geometría y Trigonometría.

Don Joseph Folch Hernandez, Francés primer curs.

A continuació s' aixecá l' Sr. Mata llegint un no-

table discours sobre las ventatjas que reporta la instrucció als pobles.

Com tenim pensat publicar íntegro l' discurs en lo vinent número no 'ns atrevim á ferne cap extracte. Únicament dirém para satisfacció del Sr. Mata que fou escoltat ab gran silenci y que 'ls aplaudiments aixís com las felicitacions que li valgué son ben merecudas.

Després del Sr. Mata improvisá un discurs l' Alcalde Sr. Borrás, manifestant que si be no era de rúbrica era costum en nostra ciutat.

Desenrollá l' Sr. Borrás lo tema de la relació entre l' instrucció y la educació ab inspiradas frases, encoratja als alumnos del Institut á que procurin ser homes útils á la societat, se lamentá que en un acte de tanta importancia hi faltessin la majoria dels pares dels estudiants y acaba lo seu discurs eb una felicitació, als senyors Catedráticos del Claustre, á las Autoritats, allí presents, als alumnos, á las damas que ab sa hermosura donavan relleu á la festa y á tots los concurrents en general.

Y acabá declarant en nom de la Reina Regent obert oficialment lo curs de 1898 á 99.

**

A tristes consideracions se presta la lamentació feta per lo Sr. Borrás desde la Presidencia de tant important acte, perque realment los que hem seguit d' any á any á concorre en dit acte, may l' havian vist tant poch concorregut.

Aquest any en que tantas son las desditzas que pesan sobre 'ls pobles del Estat espanyol y que 's tracta de regenerarlo, es quan mes convenia donar provás de que aquí se segueix ab interés lo problema de la instrucció.

Y á mes tristes consideracions, si tenim en compte que tan important Centro docent, com l' Institut de segons ensenyansa local, está condemnat á mort, pera substituhirlo per un altre de negatius resultats.

Ahir era un gran dia pera demostrar que las clases acomodadas y la menestrel veu ab simpatía l' Institut y fins se podia aprofitar pera fer uns protesta pacífica.

No s' ha fet aixís y potser quan despertin será tart.

CRÓNICA

Observacions Meteorológicas

FACILITADAS PER D. RAMON GISPERT

del dia 1 d' Octubre de 1898

Horas d'observación	Barómetro aneroide	Gruu d'humidat	Pluja en 24 horas	Aigua evap. en 24 h.	Estat del cel	Observ. particular.
9 m.	751	70		5'3	Ras	
3 t.	750	72			Nuvol	
Horas d'observación	TEMPERATURAS			VENTS	NUVOLS	
	Máxima	Minim.	Ter. tip.	direcci.	Classei can.	
9 m.	Sol. 34	12	17	O.	Cumul 0'3	
3 t.	Sombra 26		24	E.	06'	

Espigolant

Diuen de Washington que M. Mac-Kinley há declarat á un individuo del Congrós que es cert que 'ls membres de la comissió de la pau, en virtud de sas instruccions deuen insistir en la anexió de las Filipinas als Estats Uits.

Si l' govern deix pendre las Filipinas als Estats Uits y no té trassa la diplomacia pera treuerersela d' entre sas unglas, no trobém paraulas que expressin prou nostra indignació pera dirigir las contra l' govern.

Ja en una correspondencia de Madrid havém llegit que hi havia pocas esperansas de que 'ls nortamericans abandonessin á las Filipinas, pero també havém llegit que hi ha set batallons preparats á Andalucía pera embarcar cap á las Vissayas; ¿cóm se compaginan aquestas dugas noíicias?

Si ha de venir la segona edició de lo ocorregut, no cal que surtin los set batallons: si no hi ha medis ni cuartos pera sostindre una bona campanya y artillería potent y elements sanitaris de primer ordre, no cal enviar á morir als pobres soldats.

Lo nervi de la guerra son los cuartos y la bona organizació del exercit.

Aquí lo mes fácil de trobar son los soldados y per aixó ja 'ls tenen á punt: lo difícil, la organizació y los elements de sosteniment van escassos y si pensa tart, malament, ó may.

Hem rebut lo número 10 de nostre colega local «Lo Ventell» que conió com de costum escullits trebolls.

En dit número anuncia que l' del próxim diassepte será extraordinari dedicat á la memoria del infortunat poeta F. Mario, destinant lo producte de la venta á un fi benéfich.

En la hermita de la Mare de Deu del Roser aquesta tarde s' hi ressará lo Sant Rosari ab motiu de ser la festa de la Verge.

D' una comunicació que l' cónsul de Fransa a Oporto dirigeix al seu govern extreyém las següents noticias respecto al comer dels géneros de punt.

Los articles de punt com camisetes y mitjas para ciclistas, camisetes d' hivern, etc. etc., los importan lo Portugal la Fransa, la Inglaterra y l' Alemania.

Los encárrechs se fan directament als fabricants y 'ls articles del país son molt inferiors y cars: las qualitats més baratas s' hi envían d' Alemania; las ventas se fan á sis mesos y devegadas á un any de plasso. Aquestos articles pagan un dret de 1.800 reis lo kilógram.

En lo teatret de la societat «El Alba» aquest vespre s' hi posará en escena lo drama castellá «El Gran Galeoto».

Després de la funció en obsequi al bell sexe hi haurá un ball de reunió.

La partida d' Alcalá de Chisvert s' ha fus com un boladopurgant de nostre bon amich senyor Serra.

Espanya no es la manigua y no obstant aixó, una detzena d' homes s' han passejat dies y mes dias armats fins á las dents com si juguessin al put put.

Y res, com si fossin de canyamel dolc, se 'ls han xuclat las montanyas y bona nit y bona hora.

Al cap d' uns cuants dias altre mitja dotzena mes tractavan de conquistar á Barcelona, Y aquest volq aquest no vull, los han tacat boy tots: aixó sí, de tant en quant, n' avian algú sense dirli perque l' han pres ni perque l' han deixat anar.

¡Oy! qu' es un país divertit lo nostre! ¡Y quina policia mes ben montada!

Ab aixó y 'ls passejos que fan fer als pobres soldats, ja hi ha prou arguments pera seguir ab lo bossel á la prempsa.

Una exposició flitant:

Lo Board of Trade Journal publica las condiciones d' admissió pera la que s' prepara á l' Austria-Hungria pera dirigir se cap á l' Orient.

La companyia del Lloyd austriach ha escullit lo «Poseidon», que tocará en los ports del Pireo, Salónica, Constantinopla, Smyrne, Alexandria, Massowh, Aden, Bombay, Colombo, Calcutta, Akyab, Rangoon, Singapore, Bangkok, Saigon, Batavia, Cebú, Manila, Canton, Shangai, Negasaki, Yokohama, etc. etc.

Quan lo vapor arribi á un port será anunciat en tots los diaris del mateix; la entrada ne será lliure y s' distribuirán de franch uns catálechs y circulars redactats en quatre llenguas. Trenta ó cuarenta experts ó perits viatjarán en lo vapor pera enterar als visitants y rebre 'ls encárrechs ó vendre las mercancias, al preu indicat per l' exposant.

Hi haurá salons decorats ab elegancia y eléctricament iluminats pera exposar los productos; la sala será convertida en un inmens magatzém de venta. En un bar ó cerveseria serán transformats los grans salons del pont; los productors ó venedors de vins y cerveses, de licors y aigüas minerals tindrán sempre gel de sobras, que s' fabricará en lo mateix barco y podrán aixís servir als visitants y vendre 'ls seus productos.

Com aquesta expedició se proposa obrir nous mercats, lo govern imperial ha subvencionat á la empresa ab 50.000 florins. Los reembolsos de las ventas se farán á cada port per medi de la «Unión-Bank» de Trieste sense esperar lo retorn del vapor.

Creyém que 'ls extranjeros també serán admesos á aquesta expedició y si algú de nostres lectors s' hi interessa podría dirigir se al ministeri d' Estat d' Espanya, secció comercial.

La aplaudida artista senyora Huguet está fent una bona campanya en lo teatre de Novetats de Barcelona, y segons carta que hem vist. tan aviat com acabi sos compromisos artístichs ab aquella empresa, farà una visita particular á nostra ciutat y es probable que s' organisi una festa en lo coligi de las germanas de la Consolació, en quina festa hi pendrá part tan celebrada diva.

Lo recanat en la Administració de Consums en lo dia d'ahir per diferents especies puja la cantitat de pessetas 1100'94.

Los repatriats

Lo que més ha cridat la atenció als cubans repatriats es lo «Cheviot Inglés» que ven la casa PORTA á set pessetas y mitja lo corte.

500 gustos en varias formas.
Corbatas á pessetas 1'25.

ESCORIAS THOMAS.
Végis l' anunci de la quarta plana. Dirigirse á casa Gambús, carrer de Vilá (Bou) 12.

Correspondencia particular de LO SOMATENT

Barcelona 30 de Septiembre 1898.

Senyor Director:

Molt Sr. meu: D'escassa importancia son los asuntos de que podran parlar avuy á sos estimats lectors, tota vegada que si importants desgavells ocorren en aquest tros d'Europa que's coneix ab lo nom d'Espanya, de sobras son coneguts de tothom.

Un xich d'interés hi ha en saber com resoldrán l'assumpto los representants á Espanya en la conferencia que's reunex á París, y si no fos pera no pecar d'indiscret y no tingués temor al llapis del censor, donaria algun dato de lo que molta part de la gent de per aquí creu que farán nostres representants en la capital francesa.

Lo comers y mes la industria, si es que no veuhen temps millors, no sap per ahont orientarse, puig de molt de temps á aquesta part per tot trobo no més que dificultats, unes vegadas per las grans pujas en las primeras materias y altres per la continua variació de preus en los articles, lo que lliga de mans y no permet realisar grans operacions.

La cuestió dels cambis també te al comers en general en paralisació, per lo que convindria en gran manera desapareixessin las causas que 'ls motivan ó quant menos no sobrevinguessin tan bruscos cambis, que res no justifican.

Los fruits del país de cada dia obtenen preus mes alts, ja siga per los grans acaparadors que aprofitan la puja dels franschs, deixant nostres mercats verdaerament escurats, y lo poch que queda ae ven á preus pocas vegadas vistos lo que fá que de cada dia 's posa en mes crítica situació á la classe obrera, per motiu de que, no tenint aumen los jornals, en cambi 'ls comestibles van pujant á escepció del pá, que ha suferit en pochos dias 10 céntims de baixa en cada pá de tres lliuras.

Degut á la pluja d' aquesta setmana se disfruta ja d' una temperatura mes agradable, essent las matinaidas y vespradas bastant frescas fentse necessari posarse un xich mes de roba.

Lo célebre inglés del tranvia está convertint los carrers de Barcelona en un camp conquistat; pedras per un costat, munts de terra per altres y l' Ajuntament fent lo «mutis», tolerant tota mena d'abusos y guardant en caixa trenta mil pessetas pera després recompondre tals desperfectes, que ni en cinquanta mil se pagarán...

¡Ah D. Camilo! Si tots los que mangonejan las corderas haguessin de pagar de sos propis diners, ¿veritat que tot se faria ab mes cuydado y si pendrian en tot altre interés?, are, com se tracta de que pagui la pumbilla je es altre cosa. Res, es lo mateix que fer un trajo, que si s' esguerra ne farém un altre, dirán ells.

Los teatres van obrint sas portas, comensant la temporada d' hivern; actuarán en sa majoria compayias molt notables y que de bon segur lograrán atreure al públich.

Lo teatro catalá també aquesta temporada está d' enhorabona donantnos en lo Romea una llista de personal tot ell compost de notables é inteligents actors, que farán que nostre decaygut teatro catalá recobri aquell crédito y esplendor d' altres temps no molt llunyans.

Lo debut está anunciat pera demá dissapte ab la popular comedia «La Dida» d' en Frederick Soler.

No sé per quin conducte, ni com, ha fet cap á mas mans un número de «La Publicidad», ahont lo seu mestre fa referencia en un article de la ciutat de Figueras, població ahont hi vaig sovint y conech molt havent lograt adquirirhi alguns amichs.

Ab tota franquesa y sense pretendre mortificar al rastre de tan popular diari, me crech que 'l periodista, y mes tractantse de plomas que volen ser d' ala, no deu ocuparse en la forma que ho fá de cap població ahont se li tenen tota classe d' atencions, ni criticar ab forma tan dura una costum, bona ó delenta pero no perjudicial, puig cap profit reporta si no es demostrar als figuerenchs que alguns periodistes també saben fer de bugadera

Desenganyis, Senyor sastre, que la costum es pasarse en direcció contraria, encare que motivi algún choque, ni vosté ni cap periodista lograrán posarhi esmena, y pot ben creure que la ciutat de Figueras no necessita de nosaltres cap consell dels nostres y dispensin si ab aixó jo 'm poso en la mateixa categoria de vosté.

V. F.

Secció religiosa

Sant d' avuy.—Nostra Senyora del Roser.

CULTS RELIGIOSOS

Parroquia de Sant Francesch

Avuy á las 5 de la tarde los congregants de Sant Lluís gonzaga cantarán un Rosari en honor de la Mare de Deu del Roser y del seu Sant Patró. Segueix la novena del P. S. Francesch. Al dimars festa del Sant Patriarca lo Pare Ignasi Jordá Francesch fará una Comunió á dos cuarts de vuyt, predicará en la Missa Mejor y en la funció de la tarde que 's comensará á dos cuarts de 5.

Parroquia de Sant Joan Bautista (Providencia)

Segueix la Novena al P. S. Francesch d' Assis que tindrà lloch tots los dias durant la missa de las 8 ab exposició.

Sant de demá.—Sant Cándido.

Secció comercial

Moviment del Port de Tarragona

Barcos á la carga

Dilluns 3

Pera Cetté, Marsella y Génova vapor «Játiva», consignatari don Antoni Mas.

Pera Gothemburgo, Copenhagen, Stockelmo, Christiania, Bergen, Maimó, Helsingborg, Norrköping, Gefte, Sundswall, Stettin, Danzig, Koenigsberg, Libau, Riga y demés ports de Suecia, Noruega, Dinamarca, Alemania y Russia, esará a la carga, del 4 al 5 d' Odtubre lo vapor «Italia», que despatxan los senyors Boada germans.

J. Marsans Rof

Representant: JOAQUIM SOCIATS

CARRER SANTA AGNA, 26.—REUS

Ultima hora de la Bolsa de Barcelona á las 4 de la tarde d' ahir:

Interior	56'70	Aduanas	88'85
Exterior		Norts	
Amortisable		Fransas	27'10
Cubas 1896	67'55		
Cubas 1890	50'25	Obs. 6 0/0 Fransa	80'50
Exterior París	43'80	Id. 3 0/0	41'25

GIROS

París	54'	Londres	39'
Ordres de Bolsa pera Barcelona, Madrid y París.— Compra y venda al comptat de tota classe de valors. —Descompte de capons.—Compra de monedas d' or y bitllets de tots los paisos.			

Gambis corrents en lo dia d' ahir en aquesta piassa facilitats per los corredors de comers D. Joan Liuradó Prats, D. Joan Vallés Vallduvi y D. Francisco Prius Demestre.

Londres	á 90 dias fetxa.	
	» á 8 dias vista.	
París	á 8 dias »	
Marsella	á 8 dias »	

VALORS LOCALS	DINER	PAPER	OPER.
ACCIONS	Pias.	Pias.	
Gas Reusense.		750	
Industrial Farinera	725	500	
Banch de Reus de Descomptes y Prestams	450	500	
Manufacturera de Algodón		100	
Companyia Reusense de Tranvias			
Companyia Reusense de Tranvias privilegiadas de cinch per 100	200		

Anuncis particulars

¿Qué es hernia?

La hernia, terme facultatiu que significa lo que vulgarment s' anomena quebradura, qubranca, relaxació. (Irenca), es la separació dels teixits que forman la paret del ventre, per quina obertura surten los intestins.

¿Cóm se coneix?

Per la excrecencia, (bulto), més ó menos tou ó més ó menos gros que apareix estant dret y desapareix las m's de las vegadas tirantse al llit.

¿Quinas son sas conseqüencias?

La persona que sofreix aquesta dolencia orgánica, que apareix molts vegadas insensiblement y per relaxació natural dels teixits, ó be á conseqüencia d' un esforç voluntari ó involuntari, com es lo tossir ó estornudar, está exposat contínuament á una mort horrible; per aixó basta una mala digestió, ó una petita inflamació en la vora de l' anella ú obertura que deix passar l' intestí pera efectuar-se la estrangulació del mateix

Conseqüencia de lo dit es lo creure que qualsevol armatost mentres tingui 'l nom de braguer ja es sufficient pera aliviar sa dolencia, quan no es aixis, sino que es precis que 'l braguer sia aplicat en cada cas, per personas coneixedoras de son mecanisme, y n oper mans inexpertas, que colocan braguers al atzar, com si operació t'n delicada fos la cosa més senzilla.

Braguerets de cauchou, ab resort per la prompta curació dels tendres infants.

Tirants Omoplátics pera evitar lo carrement d' espallias.

Faixas hipogástricas pera corretgir la obesitat, dilatació y abultament del ventre.

JOSEPH PUJOL

cirurgiá especialista en lo tractament de las hernias, ab larchs anys de práctica en la casa de D. Joseph Clausolles de Barcelona. Establiment «La Cruz Roja».

REUS.—PLASSA DE PRIM.—REUS

ESCOLA MERCANTIL

DIRIGIDA PER

Don Salvador Sotorra Barrera

Mestre superior y Contador de fondos provincials y municipales

Carrer del Hospital, 5, principal.—REUS.

En aquesta escola, dedicada especialment á la ensenyansa práctica mercantil, poden los alumnos, en breu temps,

Primer. REFORMAR sa defectuosa escriptura transformantla en hermosa lletra inglesa, rápida y comercial.

Segon. Apendre, baix un procediment práctic, la TENDURIA DE LLIBRES pera poguer desempeñar ab acert lo delicat cárrech de TENDOR DE LLIBRES.

Tercer. Cursar los idiomas FRANCÉS, INGLÉS y ALEMANY.

Quart. Fer un estudi de CÁLCULS MERCANTILS ab operacions de BANCA y BOLSA.

Quint. Practicar la ORTOGRAFIA castellana y la CORRESPONDENCIA MERCANTIL.

Sisé. Práctica de DOCUMENTACIÓ COMERCIAL.

Nota.—S' organisa y 's porta la comptabilitat de casas de comers en sos propis escriptoris, y 's resclen consultas sobre organizació de comptabilitats especials.

PERA 'LS MORTS

Riquissim y variat assortit de coronas, flors artificials, rams, pensaments y demés adorns propis pera nitzos, panteons y sepulturas y arreglo dels propis objectes que 's trobin fets malbé.

Ultima novetat y molt de gust á preus limitadissims.

Se trobará en lo domicili de las germanas

RIFOLL

Carrer de S. Joan, 18, 2.^{on} Reus.

Diversions públicas

TEATRO FORTUNY

Certámen literari humoristich

de la societat «La Palma»

En la Secretaria de dita societat se troban de venda de dotze á una de la tarde y de vuyt á deu de la nit las localitats pera l' acte de la repartició de premis als escriptors que 'ls han ebtngut en dit Certámen.

L' acte del reparto tindrà lloch lo diomenge dia 9 del actual, comensantse á las nou de la nit.

Imp. de C. Ferrando.—Plassa de la Constitució.

SERVEY DE TRENS

SORTIDAS

De Reus á Barcelona

5'04 m. correo (Per Villanova y Vilafranca) 1.ª, 2.ª y tercera.
8'56 m. exprés, primera y segunda dimars, dijous y diables, (per Vilanova).
12'41 t. mercancías, segunda y tercera.
1'57 t. correo (per Vilanova).

De Barcelona á Reus

5'25 m. (per Vilafranca).
9'46 m. (per Vilanova).
1'58 t. per id.
7'39 t. exprés (dimars, dijous y dissabtes).

De Reus á Mora

9'33 m. — 1'04 t. — 3'40 t. — 7'19 y 9'57 nit.

De Mora á Reus

4'24 m. — 8'00 m. — 12'08 t. — 6'04 t. — 7'36 m.

De Reus á Tarragona

8'30 m. — 9'47 m. — 2 t. — 7'04 t.

De Tarragona á Reus

7'30 m. — 12'25 t. — 4'30 t. — 8'20 m.

De Reus á Lleyda

8'40 m. — 5'23 t.

De Lleyda á Reus

5'50 m. — 3'50 t.

De Reus á Vimbodí

1'28 t. cotxes de 2.ª y 3.^a

De Vimbodí á Reus

9'53 m. cotxes de 2.ª y 3.^a

De Tarragona á Valencia

9'30 m. y 11'30 n.

De Valencia á Tarragona

11' m. y 6'30 t.

De id. directo 10'30 t.
De id. id. 1'30 t.
De id. ab la correspondencia extranjera 7'30 t.
(per Picamoixons y descendent de Lleyda) 2'30 n.
De Madrid y Zaragoza 7'30 n.

NOTA: Los correos para Filipinas sortiran de Barcelona lo 7 y 21 de Noviembre y 15 y 19 de Diciembre del corrent any. Los de Cuba surten d' aquesta Administració lo 7, 17 y 27 de cada mes, correo ordinari.

Altra.—Dev tenirse present que tots los vapors que conduheixen tropas de refors á Cuba, portant també correo.

SORTIDAS

Para Barcelona á las 5'00 m.
Para id. id. á las 2'00 t.
Para Tarragona, Valencia y Murcia per S. Vicens 5 m.
Para id. id. id. (per idem) á las 2'00 t.
Para Tarragona, directa á las 7'00 n.
Para Lleyda, Huesca, Manresa, Sabadell, Tarrassa y sas líneas á las 8'00 m.

Para Madrid, Saragossa, Teruel, provincias vascongadas, Castilla, Galicia, Andalucia y Extremadura á las 4'00 t.

Los pobles servits per peatens á las 9'00 m.

NOTA: A la correspondencia dirigida á Teruel, Andalucia y Extremadura, que 's deposita en los busson després de la sortida del correo de Madrid, se li donará sortida a las 7 de la nit per Tarragona.

ADMINISTRACIÓ DE CORREUS-REUS

Horas d' arribada y sortidas de correos

ARRIBADAS

De Tarragona, 8'30 m.
De Barcelona (per Tarragona) 8'30 m.

PERA ADOB DE TOTAS LAS CULLITAS Y CULTIUS INDISPENSABLE Y DE EXCELENTS RENDIMENTS

LO COMBINAT EMPLEO DE LAS

ESCORIAS THOMAS

COM ADOB FOSFATAT

GARANTIZADAS PURAS

SOLUBLES AL CITRAT

SALES DE STASSFURT

COM ADOB POTASSICH

EN LAS FORMAS DE

SULFAT DE POTASSA, CLORURO DE POTASSA

SALS CALZINADAS RICAS EN SULFAT DE POTASSA,

KAINITA, ETC:

Lo més econòmic, lo més eficas, lo més durader. baix garantia del Sindicat de ventas de STASSFURT.

NITRAT DE SOSA

ADOB AZOAT

DE GRADUACIÓ GARANTIDA DE 15 1/2 A 16 0/10 AZOE Y D' EFECTES RAPITS Y SEGURS

Dirigirse pera prospectes é informes sobre l' empleo

A D. OTTO MEDEM.--VALENCIA

ASCENSORES-SIVILLA

Hidráulicos y Eléctricos

MONTA-CARGAS Y MONTA-PLATOS

Societat general de transports maritims a vapor de Marsella

Serveys del mes de Octubre de 1898

Línea directa pera 'l Rio de la Plata

Sortirá de Barcelona directament pera Montevideo y Buenos Aires los magnífichs y rapits vapors francesos

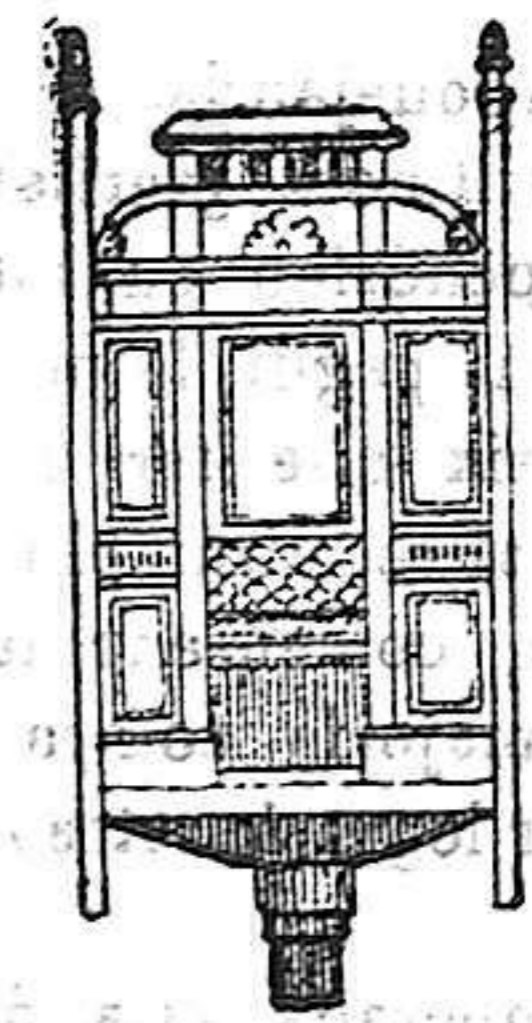
lo dia 11 de Octubre lo vapor "Aquitaine"
lo dia 21 de "

LÍNEA PERA 'L BRASIL Y RIO DE LA PLATA

Sortirá de Barcelona lo dia 26 de Octubre pera Rio Janeiro, Santos, Montevideo y Buenos-Aires lo grandios y acreditat vapor francés

Consignataris á Barcelona, RIPOL y C.^a Plasse de Palacio.—Barcelona

APARATOS
ELEVADORES
DE
TODOS
SISTEMAS

MOVIDOS
POR MOTOR
DE
Vapor, de Gas
Y A BRAZO

MUNAR Y GUITART

S. en C.

INGENIEROS Y ARQUITECTOS

LIBERTAD, 1, MADRID

La casa construye y tiene funcionando aparatos elevadores de todos los sistemas conocidos, como son los de equilibrio superior, equilibrio inferior, hidrostático, funiculares, de compensador, eléctrico, hidráulico, mecánicos, á brazo, etc. que se describen en el CATALOGO GENERAL DE LA CASA.

Se facilitan Catálogos y Presupuestos

1897